

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023- - Nr.

I

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. sausio 3 d. išvadą Nr. NV-11 ir Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės (toliau – Socialinės politikos grupė) 2023 m. sausio 9 d. pažymą Nr. NV-54. Argumentai dėl pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies, yra aptarti derinimo pažymoje.

Nutarimo projektu siūloma patvirtinti 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų planą (toliau – Kolegijų tinklo stiprinimo planas), kurio tikslas – sudaryti sąlygas valstybinių kolegijų studijų ir mokslo taikomosios veiklos kokybei gerinti, veiksmingai sąsajai su valstybės, visuomenės, šalies ūkio poreikiais ir ilgalaikiais tikslais. Siekiama, kad, įgyvendinus Kolegijų tinklo stiprinimo planą valstybinių kolegijų tinklą sudarytų stiprios, konkurencingos, stabiliai veikiančios kolegijos, vykdančios kokybiškas studijas, grindžiamas atitinkamo lygio taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentine plėtra (toliau – MTEP) ir (arba) meno veikla, turinčios sutelktą akademinį potencialą kokybiškoms studijoms bei MTEP ir (arba) meno veiklai vykdyti, efektyviai panaudojančios mokslo ir studijų infrastruktūrą ir skiriamą valstybės finansavimą, rengiančios valstybės bei regiono darbo rinkos poreikius atitinkančius specialistus.

Kolegijų tinklo stiprinimo plane valstybinių kolegijų veiklos siekiniai 2029 metams nustatyti atsižvelgiant į mokslo ir studijų sistemos vystymosi tendencijas, nuo 2024 metų sausio 1 d. įsigaliosiančias Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnio 1 dalies nuostatas dėl suvienodintų minimalių priėmimo reikalavimų stojantiejiems į pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas nepriklausomai nuo studijų finansavimo pobūdžio ir nuo 2029 metų sausio 1 d. įsigaliosiančias Mokslo ir studijų įstatymo 52 straipsnio 4 dalies nuostatas, pagal kurias galimybė vykdyti konkrečios pakopos studijas siejama su kolegijų MTEP ir (arba) meno veiklos lygiu ir 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 3.4 uždavinio „Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų“ 3.4.6 poveikio rodiklį dėl absolventų įsidarbinimo.

Atlikta kolegijų sektoriaus analizė rodo, kad didesnės kolegijos yra pajėgios suburti mokslininkų grupes, galinčias veiksmingai spręsti socialiniams partneriams svarbias problemas, gauti daugiau MTEP ir (arba) meno užsakymų ir būdamos pajėgios studijas grįsti moksliniais tyrimais pritraukti daugiau gabių studentų, užtikrinti efektyvesnį lėšų gaunamų studijoms panaudojimą, organizuodamos kokybiškesnes, finansiškai rentabilias studijas. Nuo studentų skaičiaus kolegijoje priklauso bazinio studijų finansavimo lėšos, studentų skaičiaus rentabilumo

įtaka yra svarbi siekiant išvengti potencialių grėsmių efektyviam kolegijos valdymui ir galimybėms suformuoti tyrėjų grupes ir pasiekti reikšmingesnių MTEP ir (arba) meno veiklos rezultatų, nuo kurių priklauso studijų ir mokslo veiklos kokybė. Dar 2002 metais EBPO ekspertai, remdamiesi tarptautine patirtimi, rekomendavo numatyti reikalavimą turėti kolegijose ne mažiau nei 1 200 studentų. Ir 2022 metais EBPO aukštojo mokslo ekspertai, nagrinėdami Lietuvos kolegijų sektorių (Simon Roy. The network of higher education institutions in Lithuania. Adapting missions and profiles to a changing environment. OECD, 27 April 2022), dar kartą akcentavo, kad Lietuvos valstybinės kolegijos yra daug mažesnės nei analogiškos institucijos užsienyje. Atsižvelgiant į išvardytas aplinkybes, suformuotas valstybinių kolegijų siekinys 2029 metams – turėti kolegijoje ne mažiau kaip 1 200 studentų.

Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) atliktoje studijoje „Valstybinių kolegijų veiklos analizė“¹ nurodyta, kad viena iš pagrindinių sąlygų, kurią turi tenkinti kolegija, užtikrindama kokybiškas kolgines studijas ir MTEP veiklą, yra akademinis personalas. Tam kolegijoje turi būti suformuotas visavertis pedagoginių darbuotojų ir tyrėjų kolektyvas, užtikrinantis institucijos veiklos galimybes ir aukštą mokslinės veiklos lygį. Šiai sąlygai išpildyti svarbus nuolat aukštojoje mokykloje dirbančių dėstytojų skaičius, iš kurio yra formuojamas kolektyvo branduolys, svarbi dėstytojų, turinčių mokslo (meno) daktaro laipsnį, dalis bei jų aktyvumas MTEP ir (arba) meno veikloje. Kolegijos, gaunančios didesnes MTEP ir (arba) meno veiklos užsakymų lėšas, turi didesnę dalį dėstytojų, turinčių mokslo (meno) daktaro laipsnį ir dirbančių bent 0,5 etato bei turi didesnę dalį dėstytojų dirbančių visu etatu. Atsižvelgiant į tai, suformuotas valstybinių kolegijų siekinys 2029 metams – ne mažiau kaip 50 procentų dirbančių dėstytojų dirba visu etatu, ne mažiau kaip 10 procentų dėstytojų, turinčių mokslo (meno) laipsnį, dirba bent 0,5 etato dalimi.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija diskusijas su valstybinėmis kolegijomis dėl kolegijų veiklos perspektyvų pradėjo dar 2022 m. vasario mėnesį, gavusi pirmuosius Studijų kokybės vertinimo centro atlikto valstybinių kolegijų išorinio vertinimo rezultatus. Organizuoti susitikimai su kiekvienos valstybinės kolegijos vadovybe bei kolegijos tarybos atstovais, kurių metu aptarti kolegijos išorinio vertinimo rezultatai bei veiksmas, kuriuos kolegija numato įgyvendinti stiprindama savo veiklą, taip pat Švietimo, mokslo ir sporto ministerija susitikimų metu pristatė kolegijos veiklos rodiklių analizę. 2022 m. spalio 14 d. Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos posėdyje kolegijų atstovams pristatyta ir posėdyje aptarta SKVC atlikta studija „Valstybinių kolegijų veiklos analizė“. Susitikimų metu kolegijų atstovai buvo kviečiami įsivertinti savo veiklos perspektyvas ir pagalvoti apie veiksmus, kurie galėtų sustiprinti kolegijos veiklą, o prireikus inicijuoti ir reorganizavimo procesus.

Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemonės numatoma finansuoti Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis lėšomis (20 mln. Eur), pagal kurią numatyta parama valstybinių kolegijų pertvarkos projektams, kurie apims esamų studijų programų konsolidavimą, pagrindinių administracinių bei mokslo ir studijų paramos funkcijų ir procesų integravimą ir optimizavimą, naudojamos infrastruktūros optimizavimą.

Įgyvendinant Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Mokslo ir studijų įstatyme įtvirtinta specialiųjų sutarčių su aukštosiomis mokyklomis sudarymo galimybė, pagal kurią specialiosios sutarties objektu gali būti mokslo ir studijų institucijos mokslo ir (arba) studijų veiklos plėtra; mokslo ir studijų institucijos mokslo ir (arba) studijų veiklos kokybės didinimas; investicijos į valstybinės mokslo ir studijų institucijos infrastruktūrą; valstybinių mokslo ir studijų institucijų veiklos optimizavimas; valstybės tarptautinių įsipareigojimų vykdymas; kitos priemonės, įgyvendinančios Vyriausybės tvirtinamame Nacionaliniame pažangos plane nustatytus strateginius tikslus ir pažangos uždavinius, jeigu šių priemonių įgyvendinimo tvarką reglamentuojantys teisės aktai nenustato kitaip.

Pažymėtina, kad nuo 2023 m. didinamas valstybės biudžeto finansavimas kolegijų veiklai stiprinti. 2023 m. joms bus skirta 68,3 mln. eurų – tai 13,5 mln. eurų daugiau nei 2022 m. Nuo 2023 m. sausio mėn. dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų bei neakademinių darbuotojų

¹ <https://www.skvc.lt/default/lt/naujienos/pranesimai/skvc-pristato-valstybiniu-kolegiu-veiklos-analize>.

vidutiniam darbo užmokesčiui didinti valstybinėms kolegijoms skiriama 4,2 mln. eurų. 2023 m. MTEP ir meno veiklai skatinti valstybinėms ir nevalstybinėms kolegijoms skirta 6,8 mln. Eur. Nuo 2024 m. finansavimas MTEP ir meno veiklai plėtoti dar didės, 2024 metais šiai veiklai plėtoti skiriama ne mažiau kaip 15 procentų, 2025 ir vėlesniais metais – ne mažiau kaip 20 procentų kolegijų bazinio finansavimo lėšų. Nuo 2024 m. atsiranda aukštųjų mokyklų skatinamasis finansavimas už studijų veiklos pasiekimus. Pagal nuo 2024 m. įsigaliosiantį Mokslo ir studijų įstatymo 76² straipsnį pagal studijų veiklos pasiekimų vertinimo suminius įverčius visoms mokslo ir studijų institucijoms 2024 metais skiriama 5 procentai, 2025 metais – 10 procentų, 2026 ir vėlesniais metais – 20 procentų valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų, skirtų studijų baziniam finansavimui. Šios lėšos sudarys galimybę ir po 2024 metų stiprinti kolegijų MTEP ir (arba) meno veiklą, gerinti studijų kokybę ir kartu rengti daugiau geriau įsidarbinančių absolventų, pritraukti daugiau studentų iš užsienio, skatinti studentų įdarbinimą MTEP projektuose, kitose veiklose, pritraukti daugiau socialiai remiamų studentų.

Atsižvelgiant į Socialinės politikos grupės pastabas Kolegijų tinklo stiprinimo plane papildyti numatomų valstybinių kolegijų stiprinimo įgyvendinimo veiksmai ir terminai ir nustatyta, kad 2024–2029 m. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atlieka Kolegijų tinklo stiprinimo plane nustatytą ilgalaikių tikslų iki 2029 metų įgyvendinimo stebėseną. Stebėseną bus atliekama kasmet pagal šiuos valstybinių kolegijų veiklos rodiklius, susijusius su Kolegijų tinklo stiprinimo plano 3 punkte nustatytais ilgalaikiais tikslais: studentų skaičius kiekvienoje valstybinėje kolegijoje; kiekvienos valstybinės kolegijos absolventų, įsidarbinusių eiti atitinkamos kvalifikacijos reikalingas pareigas per 12 mėnesių po studijų baigimo, dalis nuo visų dirbančių ir netęsiančių mokslų absolventų; kiekvienoje valstybinėje kolegijoje visu etatu dirbančių dėstytojų dalis nuo visų valstybinėje kolegijoje dirbančių dėstytojų bei dėstytojų, turinčių mokslo (meno) laipsnį, dalis nuo visų valstybinėje kolegijoje dirbančių dėstytojų. Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimą koordinuoja ir jo priežiūrą atlieka Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Planuojama, kad valstybinių kolegijų reorganizavimo procedūros, patvirtinus Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemones, bus įgyvendinamos vadovaujantis Valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“.

Nutarimo projektas derintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos mokslo taryba, Studijų kokybės vertinimo centru, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos studentų sąjunga, Vilniaus universiteto Studentų sąjunga.

Su Studijų kokybės vertinimo centru redakcinio pobūdžio pastabos suderintos darbo tvarka. Lietuvos universitetų rektorių konferencija 2022 m. lapkričio 30 d. el. paštu informavo, kad pastabų neturi. Vilniaus universiteto Studentų sąjunga pastabų nepateikė. Dėl Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo pateiktų pastabų 2022 m. gruodžio 2 dieną organizuotas susitikimas pateiktoms pastaboms aptarti. 2022 m. gruodžio 13 d. organizuotas susitikimas su Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimu pateiktoms pastaboms aptarti. Papildomas pastabas ir pasiūlymus galima buvo teikti iki 2022 m. gruodžio 19 d. Su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos finansų ministerija pastabos, į kurias neatsižvelgta, suderintos darbo tvarka. Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pastabų 2022 m. gruodžio 16 d. organizuotas susitikimas su Vidaus reikalų ministerijos atstovais pateiktoms pastaboms aptarti. Pateiktos pastabos ir siūlymai, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, yra aptarti derinimo pažymoje.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-

72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektą parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Studijų, mokslo ir technologijų departamento (direktorė Laima Taparauskienė, tel. (8 5) 219 1176, el. p. Laima.Taparauskiene@smsm.lt) patarėja Daina Lukošūnienė, tel. +370 686 01 929, el. p. Daina.Lukosiuniene@smsm.lt, Studijų skyriaus (vedėja Giedrė Pačėsienė, tel. +370 664 43 688, el. p. Giedre.Pacesiene@smsm.lt) vyriausiasis specialistas Albertas Žalys, tel. +370 685 58 851, el. p. Albertas.Zalys@smsm.lt, ir vyresnioji specialistė Skirmantė Smalskytė +370 615 74 139, el. p. Skirmante.Smalskyte@smsm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektas, 19 lapų.
2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 1 lapas.
3. Pažyma dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projekto rengimo poreikio, 4 lapai.
4. Derinimo pažyma, 1 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė

Skirmantė Smalskytė +370 616 45 387, el. p. Skirmante.Smalskyte@smsm.lt
Daina Lukošūnienė, tel. +370 686 01 929, el. p. Daina.Lukosiuniene@smsm.lt
Albertas Žalys, tel. +370 685 58 851, el. p. Albertas.Zalys@smsm.lt